

Ceskoslovenský týdeník - Evropské vydání Tschechoslovakische Wochenzeitung - Europäische Ausgabe

AMERICKÉ LISTY: Vychází každý pátek • Vydává a tiskne: Universum Sokol Publ. • Vedoucí redaktor: Josef Martínek • Evropský redaktor: Miroslav Fišera • Adresa redakce: AL, Postfach 3, 8027 Zürich
Roční předplatné S. Fr. 50.00.

AMERICKÉ LISTY: Erscheint jeden Freitag • Herausgeber: Universum Sokol, Publ. Chefredakteur: Josef Martínek • Redakteur für Europa: Miroslav Fišera • Anschrift der Redaktion: AL, Postfach 3, 8027 Zürich • Abonnement: S. Fr. 50.00 (jährlich).

GEGRÜNDET 1874 (New Yorkské Listy) • MONTAG, den 21. OKTOBER 1974 • POSTFACH, 3 8027 ZÜRICH (SCHWEIZ) Nr. 42. • PREIS S. FR. 1.00

Jak klidný je Střední východ?

Diplomatický ruch na a kolem Středního východu se čile rozvíjí, díky čemuž vzniká všeobecný dojem, že se takhle oblast přece jen uklidňuje a že snad přestává být bolavým, případně přecitlivělým místem světa. Z radosti nad těmito optimistickými perspektivami zůstávají takřka nepovšimnuty výroky a události, které svědčí o tom, že klid na Středním východě ještě zdaleka není nejen zajištěn, ale dokonce ani v dohledu. Slovem klid nemyslíme "zažehnané nebezpečí bezprostředního válečného konfliktu", ale perspektivní trvalou možnost skutečného dorozumění a snesitelného modu vívení mezi Izraelem a jeho arabskými sousedy.

Je tomu sotva deset dnů, co se izraelský ministerský předseda Yitzak Rabin u příležitosti své návštěvy severních hranic země (hranic se Sýrií) vyjádřil, že kdyby byla izraelská města někdy napadena arabskými zbraněmi dlouhého dosahu, Izrael by okamžitě odpověděl zásadou město za město. Výrok se na západě odbyl mávnutím ruky a také samotný Izrael ho nekomentoval jako nic víc nežli výrok rozzlobeného muže. Rabin je ministerský předseda a zodpovědný člověk. Jeho vyhrůžka "oko za oko, zub na zub" měla pozadí. Lidé ve vysokém postavení, reprezentanti států obvykle neříkají nic bez rozmyslu a bez podstaty.

Jen když nezatéká

Na celém světě se pokládají švédské věznice za vzorné, ne-li přímo ukázkové. Pro sovětský oficiální vkus jsou však příliš luxusní. Tento soud pronesl před novináři ve Stockholmu sovětský ministr spravedlnosti Vladimír Těrebilov. Sovětský ministr skončil několikadenní informační cestu, na které ve Švédsku navštívil různé věznice a jiná nápravná zařízení. K přiznání, že švédské věznice pokládá za příliš luxusní — ještě dodal: Já myslím, že stačí, když vězení jsou čistá, světlá a suchá.

Co tedy měl ministerský předseda Rabin při svém výroku na mysli, a proč? Sověti dodali Egyptu množství svých zbraní dlouhého dosahu SCUD země-země s velkými hlavicemi a doletem 360 mil. Izrael je přesvědčen, že jistý počet těchto zbraní dodala Moskva také Sýrii.

Zbraně SCUD jsou opatřeny hlavicemi velikosti asi pověstných V-2, které Hitler posílal proti Londýnu. Dají se však použít i s hlavicemi obsahujícími nervový plyn. Je známo, že sověti nejenže dodali Egyptu zbraně SCUD na vrcholu Yom Kippurové války, ale že jim také poslali nukleární hlavice na nákladní lodi, která připlula do Alexandrie. Když pak středněvýchodní válka náhle skončila, vrátila se loď do mateřského přístavu na Černém moři. Nicméně sovětské dálkové zbraně v Egyptě jsou — je jich tam nejméně 36, a i s konvenčními hlavicemi by dokázaly Tel Aviv prakticky zlikvidovat.

Egypt tedy má sovětské zbraně dalekého dopadu, Sýrie patrně rovněž. Navíc je v arabských zemích nespočetně sovětských zbraní kratšího dopadu. Není tedy vlastně vůbec žádný div, že se Izrael obává možného útoku na svá města.

A jak jsou na tom s ničivými zbraněmi samotní Izraelci? Ačkoli to oficiálně nikdy nepřiznali, je známo, že někde v izraelské poušti existuje nevelká, ale výkonná továrna na výrobu nukleárních zbraní. Izraelská armáda jich má už teď slušnou zásobu. Vědí to, samosebou, také Arabové. Přesto premiér Yitzak Rabin považoval za nutné jim tento fakt připomenout a zdůraznit. Proto učinil onen výrok "město za město", o němž západnechce nic slyšet. Pozadím veškeré diplomacie na a kolem Středního východu by měla být tvrdá a nesympatická realita. Není klidu na Středním východě a nebude, dokud se na kořen konfliktu nepůjde z hlediska existence ničivých zbraní na obou stranách.

"Diplomacie" a olej

V posledních týdnech se častěji a častěji hovoří i píše o tom, že nebezpečí válečného konfliktu na Středním východě není ještě zdaleka definitivně zažehnáno. Hlavně to dokazuje stále se stupňující nespokojenost se situací arabského světa a také obranné zajišťovací opatření Izraele.

A diplomacie pracuje na plné obrátky. Jak americká, tak sovětská. Amerika dokazuje poslední cestou zahraničního ministra Kissingera na Střední východ jak snahu po zmírnění napětí mezi Izraelem a Arabskými státy, tak také snahu zajistit včas před nastávající zimou plynulou dodávku oleje a paliva západnímu světu za nezvýšené, spíše snížené ceny.

Zprávy z ještě nedokončené cesty Kissingerovy dokazují, že byla úspěšná jak po strán-

ce politické, čímž myslíme pochopení představitelů arabských zemí, aby válečné napětí bylo skutečně sníženo, tak hospodářské. Pokládáme za značný úspěch Kissingerův změnu stanoviska Arabů ve snaze o zvýšení ceny za olej a naftu. Naopak, představitelé některých arabských států podporují cenu snížit.

Je mimo rámec diskuse, že o mnohem příznivější situaci se nemalou měrou zasloužil i prezident Ford, který v projevu 20. září t. r. na adresu Arabů pronesl velmi důrazné varování, že z dalšího zvyšování ceny za olej a naftu musely by Spojené státy vyvodit nejvážnější důsledky. Svou roli sehrálo i vyvrácení pověsti ministrem národní obrany Schlesingerem, že Spojené státy plánovaly zajištění přísunu oleje

na západ i za cenu obsazení zdrojů této suroviny v některém z arabských států. Teď i tato "moderní diplomacie" měla ve změně stanoviska Arabů nemalou úlohu. Úspěch na tomto úseku je ještě důležitější proto, že diskuse o opětovném zvýšení ceny za olej a paliva mezi západem a Araby politicky i hospodářsky neobyčejně vyhovovaly Sovětskému svazu, který těžil z hospodářského oslabení západu v uplynulém roce, k němuž došlo právě z důvodu neúměrného zvýšení ceny nafty a oleje.

I po tomto takzvaném druhém úspěšném kole Kissingerově však zůstává problém "klidu" na Středním východě stále problémem světovým a formule jeho závěrečné likvidace nebude ještě dlouho nalezena.

CO DÁL V ČÍNĚ?

Ve světovém tisku se v posledních dnech objevilo více úvah o vnitropolitické situaci v Číně. Zčásti daly k tomu podnět nedávné oslavy 25. výročí vyhlášení lidové Číny, neboť připomínaly mnohem více nástupnický problém v zemi než jasnou politickou linii. Jak poznamenal pařížský deník Le Monde, mnozí západní návštěvníci jsou zklamáni, když se snaží dostat v Číně jednoznačnou odpověď na otázku, jaký je skutečný smysl kampaní proti zahynulému maršálovi Lin Piaovi anebo proti učení staročínského filozofa Konfucia. Odpovědi zůstávají do značné míry vyhýbavé. Mnohem ochotněji hovoří čínští partneři západních návštěvníků o úspěších hospodářské výstavby země. Tyto úspěchy byly jedním z předních hesel nedávného jubilea. Současně se kladl velký důraz na jednotu lidu, strany a všech složek čínského života. Nicméně v novém čísle autoritativního ideologického orgánu HUNG ČÍ se poukazuje na to, že revoluční vývoj není nikdy přímočarý, ale jde cestou, jež je plná zákrutů. Dopiso-

vatel Agence France Presse v Pekingu shledal, že tato definice je pravděpodobně výzvu, aby nedošlo k ochabnutí kampaně proti Lin Piaovi a Konfuciovi. Zajímavým aspektem je, jak upozornil západoněmecký týdeník Der Spiegel, že se teď dostávají na světlo i starší Mao Ce Tungovy výroky, které nebyly dosud uveřejněny, respektive nezískaly souhlas k uveřejnění. Citáty je možno stavět pochopitelně i do protikladu. Otázkou dnes je, zda a v jakém rozsahu existují v Číně vnitřní protiklady. Časopis Der Spiegel usuzuje, že v nejvyšších orgánech působí znepřátelené frakce. Mao Ce Tung sám se neukazuje na veřejnosti, ačkoliv je poměrně dost činný zahraničně-politicky, to je přijímá nejruznější zahraniční návštěvníky. Například po oslavách jubilea lidové Číny, kterých se osobně nezúčastnil, přijal delegaci z Gabunu v čele s prezidentem Bongem. Snímky z tohoto setkání vyšly v čínském tisku, ale přesné označení místa schůzky chybělo. Dopisovatel londýnských Timesů Bonavia se je marně snažil v

Pekingu zjistit. Snad to symbolizuje, že Mao Ce Tung se isoloval od denní politiky a zabývá se v ústraní takřka výlučně mezinárodními styky své země. Ministerský předseda Čou En Laj sice u příležitosti nedávných oslav veřejně vystoupil a demonstroval v krátkém projevu sebevědomí lidové Číny, ale pak se vrátil opět na nemocniční lože. Není zřejmě schopen nést už celé břímě denní

(Pokrač. na str. 4)

Chile — NDR

V debatě na zasedání OSN v New Yorku žádal úřadující ministr zahraničí NDR Oskar Fischer, aby valné shromáždění prosazovalo obnovení lidských práv a demokratických svobod — v Chile. Nato odpověděl chilský delegát Díez Fischerovi, že tento snad ví, že to je NDR, která drží v zajetí své obyvatelstvo a nepouští do země cizí pozorovatele. Naproti tomu Chile je otevřena každému zahraničnímu pozorovateli a dovolila slovákům uprchlíkům bezpečně opustit zemi.

O ČESKOSLOVENSKU

Nová expozice husitského muzea

Letos uplyne 550 let od smrti Jana Žižky z Trocnova. U této příležitosti byla ve Žluticích na Karlovarsku otevřena nová expozice Muzea husitského revolučního hnutí. Nedaleko Žlutic byla svedena velká, pro husity vítězná bitva . . . V 15. a 16. století byly Žlutice a okolí jednou z hlavních základů západočeského husitství, později pak se staly čilým kulturním střediskem. Husitská doba přinesla Žluticím, mimo jiné, také výraznou převahu českého a kališnického živlu. Žlutický kancionál z let 1558-1565 (vznikl v pražské dílně Jana Táborského a jeho malířem byl iluminátor Fabián Pulch) je dodnes svědectvím svérázného sepjetí dvou protifeudálních ideologií a kulturních okruhů. Nově vystavené exponáty žlutického muzea názorně dokumentují toto slavné národní období.

Ze Žatce až do Japonska

První chmel z letošní sklizně, slisovaný do kostek či belotů, vyexpedovali v kontejnerech z oborového podniku Chmelářství Žatec do Japonska. Pěstitelé z celé republiky dodali k dalšímu zpracování zatím 40.000 celních centů chmelových hlávek.

Komorní orchestr

Ostravské konservatoře se vrátil ze západního Berlína s velkými úspěchy a příznivou kritikou. Jako reprezentant mladých československých umělců se účastnil významné soutěže neprofesionálních hudebních těles akademii, vysokých škol a konservatoří, pořádaných v dvouletých intervalech nadací světoznámého dirigenta Herberta von Karajana. Mladí ostravští hudebníci získali třetí místo a bronzovou medaili Karajanovy nadace.

Přes tisíce

elektrických lokomotiv vyrobili už plzeňští škodováci pro elektrifikované tratě československých železnic za posledních dvanáct let. V Československu je elektrifikována zatím jen pětina železničních tratí. Ale bylo na nich celkem přepraveno šedesát procent nákladů.

Cernan na Slovensku

V uplynulých dnech byl hostem slovenské akademie věd americký kosmonaut Eugene A. Cernan. Setkal se s předními československými vědci z oblasti geofyziky a astronomie. Seznámil je s některými výsledky svých letů a přistání na Měsíci. Výzkum Měsíce dokumentoval krátkým filmem. V diskusi informoval o připravovaném společném letu sovětských a amerických kosmonautů v kosmických lodích Sojuz-Apollo. Cernan také navštívil rodiště svých prarodičů Vysokou nad Kysucou a nejbližší příbuzné z rozvětvené rodiny Černanů.

Leoš Janáček —

osobnost a dílo je název výstavy, která byla zahájena v Moravském muzeu v Brně k 120. výročí mistrova narození u příležitosti IX. mezinárodního hudebního festivalu Česká hudba. Světovou premiéru měla současně na scéně Státního divadla v Brně v rámci festivalu Janáčková opera Z mrtvého domu v původní verzi.

Kaučuk a devizy

V libereckém Interiéru při výrobě tzv. gumoziní snižují dovoz přírodního kaučuku z Malajského poloostrova. Princip zlepšení je v nové technologii dávkování nástřikové směsi, čímž se za rok ušetří sto tun přírodního kaučuku a 433 000 devizových korun.

Výlovy zahájeny

Státnímu rybářství v ČSR patří 7460 rybníků o celkové výměře 42.000 ha katastrální plochy. Jeho pracovníci očekávají, že letos naloví celkem 124.000 metrických centů tržních ryb, rekordní množství. Kolem devadesáti procent ryb tvoří kapři a zbývající část štiky, líní, candátí, sumci, marény — pstruzi a další druhy sladkovodních ryb. Na jihu Čech se bude letos lovit i největší československý rybník Rožmberk o výměře 675 ha vodní plochy, ale i další velcí jako jsou rybníky Velký Týš, Záblatský, Horusický, Dehtář a další. Kapři z podzimních výlovů jsou určeni pro předvánoční zásobování největších československých měst.

Budapeštské okénko

V Budapešti, kde kromě několika pouličních tabulí jen máloco připomíná, že se nalézáte v hlavním městě socialistického státu, zde, kde nespátíte prapory a už vůbec ne nějaký Kádárův portrét, (zato však plakáty, na nichž smející se děvčata vyžívají ke konzumaci pepsi-Koly,) zde v Budapešti se — užívá, mlsá a nakupuje. Nabídka zboží je pozoruhodná. Dováží se ze všech stran světa všechno, co Maďaři nedokáží vyrobit sami nebo vy-

Přidružená výroba

Rariokomunikace Praha — podnik Československých spojů, který zajišťuje posluchačům dobrý příjem rozhlasu a televise, na svých objektech pod anténními systémy využívá bývalou zemědělskou půdu. Jeho ovocnářské provozy na patnácti místech Čech a Moravy mají vysokou úroveň a i přes letošní mrazy, deště a vichřice je jejich úroda uspokojivá. 10.000 jabloní z jediného sadu v Praze 9 — Satalcích dodá letos na domácí trh sedm vagonů jablek.

Jednotné počítače

Jako v celém moskevském bloku, zavádí se i v Československu do provozu samočinné počítače z tzv. "jednotného systému", platného pro země Rady vzájemné hospodářské pomoci. Různé typy počítačů se vyrábějí v různých zemích: tři v SSSR, po jednom v Československu — východním Německu a Maďarsku. Na výrobě dvou typů se podílí i Polsko a Bulharsko. V příští pětiletce se má v ČSSR instalovat měsíčně asi 12 počítačů. Pro jejich obsluhu se teď začínají na prvních dodaných strojích školit operátoři a programátoři, jakož i oprávenší technici.

Nové směry

v barevné i černobílé fotografii dokumentuje VIII. mezinárodní salón umělecké fotografie Fotoforum 74, který probíhá v Ružomberku. Na letošní fotosalón, jedinou akci svého druhu na Slovensku, poslalo přes 400 profesionálů i amatérů z celého světa celkem 1600 snímků. Z tohoto počtu soustředili pořadatelé na výstavě 284 nejhodnotnějších fotografií.

robít v takové kvalitě, jakou konzumenti vyžadují. Například automobily nebo zubní pastu. Počet automobilů v soukromém vlastnictví nepřetržitě roste. A k tomu přijíždějí ze severu, z východu, z jihu a především ze Západu turisté — v autobusech i ve vlastních limuzínách. Není pak divu, že nejenom mosty přes Dunaj jsou v době dopravní špičky příliš úzké. Lavina plechu roste a to vyvolává na vyšších místech — kde ji sami uvedli do pohybu — rostoucí obavy. "Žádná agitace dnes ovšem nemůže naše pracující zbavit touhy po vlastním autu", uznává vláda. "Nerozuměli by tomu zvláště teď, kdy většina intelektuálů už vlastní auto má".

Privilegovaní existují i v Maďarsku, a patří k nim i 3.300 členů maďarského Svazu novinářů. Jejich organizace je hýčká různými výhodami a poskytuje jim při koupi auta a bytu vysoké půjčky.

Co obyvatelé ostatních států východního bloku Maďarům závidí je především to, že mohou cestovat na Západ. Kdo k tomu potřebuje devisy, může si jednou za tři roky vyměnit za forinty 140 dolarů. Komu je jeho zahraniční pobyt ochoten hradit hostitel, může jezdit na Západ, jak mu čas dovolí. Maďaři jsou s touto konsumní politikou v zásadě spokojeni. V Budapešti můžete sly-

Sobotní směny

Ostravsko-karvinský uhelný revír — podle oficiálních hlášení — překročil už v prvních 9 měsících letošního plánu těžby uhlí. Ovšem jak domácí, tak zahraniční zájemci (především v důsledku vysokých cen jiných energetických zdrojů) tlačí na stále vyšší těžbu. Proto musí ostravští horníci pracovat také každou druhou sobotu, aby podnik vydělal, co se vydělat dá.

Oslavy v NDR

I z Prahy přijela na oslavy 25. výročí založení Německé demokratické republiky — stejně jako z ostatních východoevropských zemí — jen druhohradá delegace v čele s A. Kapkem, sice členem předsednictva ÚV KSČ, ale jinak jen vedoucím tajemníkem pražského městského výboru KSČ. Pouze sovětská

šet hodně vtipů, mezi nimi i takové, které charakterizují vztah jejich šéfa strany Jánoše Kádára k velkému bratru Leonidu Brežněvovi. Ho-necker se v nich jeví jako věrný služebník, Gierek jako suverén a János Kádár jako Janus, který hraje v Moskvě pokorného, aby mohl v Budapešti, aniž by vzbudil nedůvěru, dělat to, co považuje za správné.

Kdo v Maďarsku patří k elitě, užívá nejruznějších privilegií. "Píšeme to, co myslíme", tvrdí přítomní privilegovaní maďarští novináři. Jenomže, proč by také měli něco jiného myslet, než píšít? Oni, obdařeni výhodami, mají přece ještě víc důvodů než jiní, s tímto systémem souhlasit. Jsou jeho součástí, patří k němu.

ČSSR a Chile

Tak jako na Valném shromáždění OSN, i na zasedání Meziparlamentní unie v Tokiu žádali čs. — a ovšem i další východoevropští zástupci, aby tyto organizace vyšetřily politické okolnosti v Chile. Tato dvousečná žádost se na obou fórech vzápětí obrátila proti navrhovatelům. Jednak sami chilští delegáti, ale i zástupci jiných západních zemí žádali zase, aby se v tom případě šetření konalo i v jiných zemích, včetně Československa.

Zpoždění na polích

Počátkem října zaznamenaly čs. úřady všeobecné zpoždění všech podzimních polních prací. Bylo ovlivněno už zpožděním ze žní, ale stále zaostávala sklizeň silážní kukuřice a cukrovky, jakož i orba a seti ozimů. Předstih nastal pouze ve sklizni brambor, což byl ovšem výsledek vydatné pomoci brigádníků ze škol a úřadů, jakož i nasazení armády. Harmonogram ve sklizni cukrovky nesplnil ani jeden kraj. V jednom týdnu např. bylo místo 17% sklizeno pouze 9% ploch.

delegace činila výjimku: Brežněv, Gromyko, maršál Grečko; Moskva tentokrát kladla důraz na vnější dojem. Mělo být jasno, kdo ve východním Německu poroučí.

AMERICKÉ LISTY, československo-americký týdeník. — Vydává a tiskne Universum Sokol Publications, Inc., 283 Oak St., Perth Amboy, N. J. 08861. — Nevýžádané rukopisy se nevracejí. — Veškerá tisková práva vyhrazena. — Roční předplatné švýcarských Fr. 50.00 nebo ekvivalent.

AMERICKÉ LISTY, Czechoslovak-American weekly. Published and printed by Universum Sokol Publications, Inc., 283 Oak Street, Perth Amboy, N. J. 08861. — Rights of republication of all materials herein are reserved. — Yearly subscription S. Fr. 50.00 or equivalent.

ZAJÍMÁTE SE O DĚNÍ V ČESKOSLOVENSKU?
ZAJÍMÁ VÁS, CO SE DĚJE VE SVĚTĚ?

Čtete anglické, německé, francouzské nebo jiné cizojazyčné časopisy. Zjistíte, že doba, kdy věnovaly hodně místa Československu, pomalu, ale jistě mizí. Je to škoda. Ta malá země v srdci Evropy nejenže byla, ale stále je bohatým místem světa a jeho svědomí. Podrobné informace o událostech v Československu z hlediska rámce mezinárodního dění, informace leckdy unikátní, které v žádném jiném tisku nenajdete, přináší pravidelně náš týdeník. Neměli byste osud bývalé vlasti lhotejný, stanete se čtenáři Amerických Listů.

Zde odstříhnete a zašlete na adresu:

AMERICKÉ LISTY,
Postfach 3, 8027 Zürich/Schweiz
Přihlašuji se za odběratele "Amerických Listů" a předplatné zaplatím poštovní složenkou (celoročně, pololetně, čtvrtletně. Nehodící se škrtněte. Roční předplatné S. Fr. 50.00, pololetní S. Fr. 25.00, čtvrtletní S. Fr. 13.00 nebo přepočít v jiné měně. Předplatné je možno uhradit i šekem nebo money order.
Jméno:
Adresa:

"Nějaký život"

Ferdinand Peroutka

Naše úvahy o rozdílu mezi okolnostmi, za jakých T. G. Masaryk pracoval v exilu, a okolnostmi, do nichž je postaven nynější exil, vyvolaly několik dopisů. V jednom značně hrubém dopisu se praví: "Je opravdu nepěkné takovým psaním zakrývat vlastní neschopnost a zahálku —". Na to odpovídáme: Jste exulant jako my, nikdo Vám nebrání, abyste ukázal, jak se to má dělat. Ale když čteme dopis podruhé, shledáváme, že pisatel vlastně má pro nás program. Ukládá nám, abychom se postarali o to, aby na úpatí Sochy Svobody byla vystavena aspoň "panenka v našem národním kroji", aby "prostranství sochy Masaryka v Chicagu bylo vyleštěno", a česká zahrada v Clevelandu aby byla upravena. Tím plán pisatelův na exilovou činnost, na souměř československé myšlenky ve světě končí. Z dopisu vysvítá ještě, že pisatel je známo, komu by T. G. Masaryk dal "pár facek". Dopis dosti nečekaně končí projevem důvěry, že nejsme ve styku s S. T. B.

Nebo je jiný, přátelský, milý a smutný dopis: "Chci Vám říci, co by asi udělal náš Masaryk, asi v první řadě by hleděl se dostat na nejvyšší místa." Na to odpovídáme, že by bylo vskutku podivné, kdyby nikoho z nynějších exulantů nikdy nebylo napadlo "dostat se na nejvyšší místa". Shledáváme, že jsme poněkud nadarmo lili, za jakých okolností Masaryk získal přístup k "nejvyšším místům": za války a teprve když byly legie a Masaryk byl jejich vůdcem. Pisatelka dále praví, že Masaryk by se snažil zrušit Jaltskou dohodu. Neznáme exulanta, který by netoužil po zrušení toho, čemu se říká Jaltská dohoda. Ona rozdělila Evropu a nás zařadila do pásma, v němž vliv sovětského Ruska může být vykonáván. Avšak běh světa je zatím takový, že z důvodů, jejichž vážnost není možno popírat, nejvyšší místa jsou zaměstnána starostmi, jak odvrátit nukleární válku. Když v této věci západní státníci hledají — jak musejí — společnou cestu se sovětským Ruskem, jsou vedeni, tlačeni spíše k tomu, aby ducha Jalty prohlubovali. Nebyli bychom realisty, kdybychom připouštěli, že jediný Masaryk by byl s to přivodit v tom změnu. Avšak pisatelku pěkně pozdravujeme.

Jestliže exil nepřestává v činnosti a různým způsobem se snaží, je to z té víry, že činy zůstávají vězet ve světě, a z té víry, že nic není navždycky rozhodnuto, a je-li dnes jedna situace, zítra může být jiná. Nynější režim v Československu je ještě umělejší a je ještě více vnucován terorem než ten,

který byl nastolen po únoru 1948. A ještě více má své těžisko jinde než v zemi. Poněvadž při žádné příležitosti se nemůže sám obhájit, tím více se modlí k svému vzdálenému těžisku. Mezi umělostí a přirozeností nemůže být nic jiného než trvalé napětí, které jednou musí být řešeno tak nebo tak. Ovšem, je určitá mezinárodní situace. Kdyby však z jakýchkoli důvodů se změnila, nebylo by nic vratšího a opuštěnějšího než je dnešní československý režim. Kdyby americká spisovatelka Mary McCarthy napsala, že celkem to není přílišná tragédie, jestliže země je ovládnuta komunismem. "Nějaký život vždycky zůstane", napsala. Ji by zůstal život ve svobodě, a jiným by zůstal "nějaký život". Po srpnu 1968 táž spisovatelka spolupodpsala protest proti okupaci Československa — ačkoli Čechům a Slovákům "nějaký život" zůstal. To je — dovolte — kolotoč.

Zkoumáme onen "nějaký život". Ačkoli režim a i sověty nepřestávají proklínat rok 1968 a Pražské jaro, ve skutečnosti je přijaly jako poučení. Dozvěděly se, co nevěděly nebo odvíraly vědět. Deserce lidu byla tak dokonale, že je nezapomenutelná. Ukázalo se, že po celou tu dobu, kdy se režim vypínal svou lidovostí, byl ustavičně na kraji propasti, pokud lidu se týkalo deserce vždy byla připravena. Nevíme — jak to nakonec teoretikové strany ve svých kancelářích zpracují, aby se zdálo, že materialistická dialektika přece měla pravdu, ale pozorujeme, že režim s pozhledem sovětů z událostí si vyvodil složité poučení: být přísnější a nebyť přísnější. Přiznává, že se dopouštěl chyb, ale s některými chybami má tu potíž, že jsou nedotknutelné. Lenin poroučel důsledně pěstovat tyto chyby. Je to jeho idea, že lid je materiál, s nímž suverenně zachází vůle komunistické strany.

Z událostí roku 1968 režim nejdříve a nejsnadněji vyvodil potřebu větší přísnosti. Stále ještě čteme ve vládním tisku, že Češi a Slováci iracionálně chtěli svobodu. Aniž by vysvětlil, jak to naopak vypadá, když lidé racionálně chtějí svobodu, režim se rozhodl pro budoucnost pronásledovat úchyly už v nejmenším zárodku a dávat zejména pozor na ty komunisty, kteří mají v sobě bacila reformy. "Socialismus s lidskou tváří" ne jednou, nýbrž často byl vládním tiskem přirovnán k hitlerismu.

Na druhé straně režim uvážil, že násilí a pomluva všech, no nevyřídí a že je třeba dát "nějaký život". Vystavuje lidi pokušení vyšší životní úrovně. Povoluje, proti pů-

vodním svým puritánským úmyslům, rock-a-roll a sexuální volnost. Jedná tvrdě, ale snaží se mluvit bodře. V této druhé roli vystupuje zejména pan Husák. Myslíme, že často se sebezapřením.

Masaryk záviděl Polákům, že mají v exilu umělce, pianistu Paderewského, spisovatele Sienkiewicze. Je dnes v československém exilu věru dost umělců, spisovatelů i vědců. Budeme umět mít z toho prospěch? Abychom se nepřeli o to, čeho si Masaryk přál, citujme z jeho Pamětí:

"Byl jsem pro politiku kulturní, nestačila mi politika poslanecká a úzce politická. Mluvil jsem o politice nepolitické."

"Psychologie propagandy je jedno důležité poučení: nemyslet, že lidé se získají pro politický program jen a hlavně jeho energickým a nadšeným hlášením. O to běží, lidé zaujmout čimkoli a třeba nepřímou. Mluvit o umění, literatuře, o tom, co druhého zajímá, a získáte ho. Agitací politickou často myslící lidé odradíte nebo nezískáte. Často stačí jedna věta při dobré příležitosti prohozená. Ovšem že propaganda taková předpokládá vzdělání, rozhled politický a společenský, takt a znalost lidí." Myslíme-li na začátky exilu po roce 1948, přeplněného poslanci a jinými zástupci stran, musí se zdát, že se postupovalo právě opačně. Byl soubor o to, kdo vyjádří československé požadavky nejnervičtěji. Mluvílo se, jak se zvyklo na voličských schůzích doma. Po invasi do Maďarska roku 1956 a po dokonale rezervě, již západní státy si k tomu ději uložily, mohlo být jasno, že přišla doba "velké politiky" pro strany i jedince, byla-li kdy vůbec. Že zbývá velké množství skromnější, většinou informacní. Vždy zbývá mnohé, co by o komunismu západní lidé měli vědět, ale nevědí. Přišla chvíle, kdy se měly sestavit skupiny, které by na tom chtěly a uměly pracovat. Ale ani někteří mladí lidé, kteří se vychováli na standardních politických vzorech, tomu nerozuměli.

Dnes československá otázka je hlavně připomínána ze tří stran. Ze svých vlastních důvodů Čína zřídka opomene hromovat proti sovětské invasi. Evropané socialisté výmluvně litují toho, že násilím byl potlačen československý pokus sloučit socialismus a svobodu. A značný počet světových spisovatelů vystupuje pro svobodu a bezpečnost spisovatelů československých. Věříme, že příjde chvíle, kdy pochopí, že spisovatel sám nemůže být svoboděn tam, kde všichni ostatní jsou nesvobodní.

O brankáři na jevišti

ale i o obránci v řeznické dílně, o vynálezci řízení ponorky, který hraje v záloze, o driblerovi Wiesenthalovi, majiteli kořalny U dubu a o bleskovém pravém křídle Lakubcovi a o mnoha a mnoha dalších figurkách, které se od roku 1929 do dnes motali kolem fotbalové jedenáctky F.C. Slezská Ostrava, později Rudá Hvězda a později opět F.C. Ostrava píše Ota Filip ve svém obsáhlém románu Nanebevstoupení Lojzka Lapáčka ze Slezské Ostravy. Filip byl, jak známo, po několikaletém pronásledování a věznění zbaven státního občanství a vypovězen z Československa. Doma byl jako spisovatel znám málo, v západní Evropě ho však již jeho Lojzek Lapáček proslavil. Polovina románu nž vyšla před dvěma lety německy a vychází v mnoha dalších jazycích a druhou polovinu připravují světová nakladatelství k vydání. Český vychází nyní celý román (ve čtyřech svazcích) v exilovém nakladatelství INDEX (5 Köln 41, Postfach 410511 West-Germany).

Román s tímto podivným a dlouhým názvem je podle německé kritiky "asi nejlepší prací o vztazích Čechů, Poláků, Němců, židů v národnostně zamotaném ostravském uzlu" za prvé republiky, za protektorátu, v poválečné republice i za komunistického "socialismu". Před čtenářem defilují obyčejní lidé, které sice spojuje příslušnost k stejnému fotbalovému klubu, ale rozděluje stav, majetek, náboženství, národnost i politické přesvědčení. Společně mají i "máslo na hlavě" nastřídané za mnoha tak rychle se měnících režimů. Hlavní hrdina románu, Lojzek, narozený právě ve chvíli, kdy o postupu do divise rozhoduje pokutový kop, je jedním z těch obyčejných "ostravaků", kteří to mají v národnostním guláš Slezska kádrově dnes ještě zašmodrchanější než ostatní obyvatelé Československa.

Onu rozhodující desítku v roce 1928 chytil Ludva Kocifaj, — jak to s ním bylo později se dozvíme z následující ukázky, která je pokračováním z minulého čísla.

Život krejčího Řehoře Kocifaje byl zcela zaměřen k boji proti zkáze duše i těla.

Boj proti zkáze těla vedl krejčí Kocifaj přímo v sobě. Od mládí trpěl tuberkulózou a doktoři předpověděli krejčímu nanejvýše třicet let života.

— Díky tomu, že jsem nezanedbal duši, prohlašoval Kocifaj starší, překonal jsem i nedokonalosti těla!

Neméně urputný byl i krejčího zápas o třicetiletou sektu Svateho kříže, jejímž byl zakladatelem i vůdcem.

Program sekty byl nejasný a mám dojem, že ani sám pan Kocifaj se v něm příliš nevyznal, ba že jej měnil podle potřeby.

Počasi hrálo totiž ve vývoji sekty Svateho kříže velkou roli.

Nedělní představení byla vlastně cosi jako mše. Když přišlo nebo v zimě, kdy se nedalo venku hrát, se Řehoř Kocifaj se svým hloučkem stahoval do sklepa, kde nebyl dostatek místa k uvádění her, takže se musel omezit jen na své monology, byl nucen improvizovat a jeho sóla značně utrpěla tím, že vedle sebe neměl Ludvu a Anku.

(Pokrač. na str. 7.)

SLOVAK GYMNASTIC UNION

SOKOL

of the United States of America

THE FIRST SLOVAK SOKOL SOCIETY in the U. S. A.
OFFERS YOU:

- MANY FRATERNAL BENEFITS
- COMPLETE LIFE AND ENDOWMENT INSURANCE
- MORTGAGE PROTECTION INSURANCE
- SUMMER PHYSICAL FITNESS CAMPS
- RECREATIONAL ACTIVITIES IN OUR HALLS

DON'T WAIT — JOIN NOW!
WE ARE HERE WHEN NEEDED

276 Prospect Street, East Orange, N. J. 07017

(Area Code 201) 676-0280

ANDREW VENGLARCHIK, JR.
President

JOHN SOPOCI
Secretary

PŘED VOLBAMI V ŘECKU

V listopadu půjdou v Řecku poprvé po deseti letech občané k volebním urnám a zvolí demokratickým způsobem nový parlament. Teprve o něco později vyzve nová vláda občany ještě jednou, aby se tentokrát v lidovém hlasování, v referendu rozhodli o státní formě; přejí-li si republiku anebo království. Rozhodnou-li se pro království, vrátí se z exilu král Konstantin, který musel odejít z Řecka po nezdařeném protipuču, namířeném proti vojenské vládě.

Ministerský předseda Karamanlis se rovněž vrátil z exilu. Karamanlisovi se podařilo nahradit vojenskou vládu vládou civilní bez velkých otřesů. A dokázal odvrátit katastrofální válku s Tureckem o Kypr.

To vše se příznivě projevuje v předvolební kampani. Komunisté a socialisté žádali termín pozdější a tvrdili, že státní aparát musí být nejdříve očištěn od stoupenců Papadopulovy junty. Skutečným důvodem je ovšem něco jiného. Řečtí komunisté se naposledy zúčastnili voleb v roce 1936. Za války byla země okupována Němci, a po válce se řečtí komunisté pokusili v průběhu krvavé občanské války uchopit v zemi moc. To se jim nepodařilo; řecká komunistická strana žije od té doby v podzemí a je navíc rozdělena na emigraty placené a ovlivňované Mokvou a na domácí, nedokonale organizo-

Mezinárodní přehled

vané ilegální hnutí. — Tyto dvě skupiny se v řadě názorů rozcházejí. V listopadových volbách budou však vystupovat společně. Brzký termín voleb proto považují pro sebe za nevýhodný, je totiž třeba objasnit mnoho problémů a vytvořit výkonný stranický aparát.

SPORY LABOURISTŮ

Otázka, zda má Británie zůstat v Evropském společenství nebo z něho vystoupit, rozpolcovala očividně vedení labouristické strany právě v době, kdy průzkumy veřejného mínění předpovídaly její vítězství v nadcházejících volbách. Se stranou se nejprve rozešel člen horní sněmovny Lord St Davids, který vysvětlil svůj krok tím, že se labouristická strana uchyluje od sociálně-demokratické strany, v kterou věřil. Byl to politicky málo významný čin, ale jeho rozhodnutí přesto vzbudilo pozornost, protože krátce předtím labouristickou stranu opustil Lord Chalfont, bývalý ministr pro odzbrojení a pro evropské záležitosti, který řekl, že ve straně příliš stoupá vliv levého křídla.

Ještě vážnější však je odstoupení Lorda Brayleyho z funkce státního podtajemníka, odpovědného na ministerstvu obrany za armádu. O resignaci ho požádal sám

ministerský předseda Harold Wilson. V britském tisku se totiž nedávno objevily zprávy, že Brayley dluží značné částky jedné továrně na sklo, jejímž byl ředitelem až do svého jmenování ministrem. Když britské ministerstvo obchodu zahájilo vyšetřování v této věci, Brayley, který se považuje za zcela nevinného, pokládal za vhodnější složit funkci.

Nejvíce však škodí labouristům spory v otázce britského členství ve společném trhu. 24. hodin po velice upřímném prohlášení ministryně pro obranu spotřebitelů Shirley Williamsově, že by přestala být politicky činnou, kdyby referendum o Britském členství dopadlo z jejího hlediska Evropany špatně, její kolega ministr vnitra Roy Jenkins řekl, že jeho pocity v této otázce jsou "tak silné jako pocity paní Williamsově" a dodal, že by nemohl zůstat členem kabinetu, který by provozoval politiku, již on sám pokládá za nevýhodnou pro svět a zvláště pro Británii. Ministerský předseda Wilson ve snaze snížit význam těchto rozporů prohlásil, že v otázce společného trhu je rozdělena celá Británie. Doznal, že jeho vláda a labouristická strana jsou v otázce britského členství rozděleny, ale podotkl, že celý jeho kabinet souhlasí s plánem, vyhlášeným ve volebním manifestu strany, aby britský lid sám rozhodl během dvanácti měsíců po volbách, zda chce zůstat v evropské devíctce.

Spory labouristů trvají i přes jejich vítězství ve volbách.

ZMĚNY V ÚSTAVE NDR

Byla změněna nejen preambule neboli úvod ústavy NDR, nýbrž také články, v nichž se hovoří o jednom německém národě a o sjednocení. Rozhodnutí východoněmeckého parlamentu nepřichází zcela nečekaně. První tajemník strany Honecker učinil pouze další krok na cestě ohraničování Německé demokratické republiky před takzvanými škodlivými vlivy západního imperialismu. Honecker do nich zřejmě započítává i všeobecné uvolnění ve vztahu mezi oběma německými státy, tak jak v ně doufala východní politika bývalého kancléře Brandta. Z úvodu byly vypuštěny věty o východoněmeckém závazku ukazovat celému německému národu cestu k míru a socialismu. Místo toho se nyní hovoří o revolučních tradicích německé pracující třídy a o právu na společenskou, hospodářskou, státní a národní nezávislost, které utváří rozvinutou socialistickou společnost.

Všechny změny v ústavě přijali poslanci východoněmeckého parlamentu jednomyslně, i tu, kterou se ruší článek o tom, že Německá demokratická republika a její občané usilují o překonání rozdělení Německa, k němuž došlo v důsledku porážky německého imperialismu. Německá demokratická republika se v původním znění ústavy zavázala jménem svých občanů, že bude podporovat postupné sblížení obou německých států, dokud nedojde ke sjednocení na základě demokracie a socialismu.

Drobné změny ve vztahu k Německé spolkové republice bylo možno zaznamenat ještě v posledních letech vlády Waltra Ulbrichta. Za Honeckera byl tento proces urychlen a změny jsou prováděny systematicky. Tak například byly přejmenovány všechny úřady, ústavy, společnosti a časopisy, v jejichž názvu se vyskytovalo přidavné jméno německý. To bylo nyní opraveno; ve východním Německu už nemají německé úřady, ústavy a instituce, nýbrž úřady, ústavy a instituce Německé demokratické republiky. Dva dny před odhlasováním změn ve východoněmeckém parlamentu vystoupil před fórem Spojených národů v N. Y. východoněmecký ministr zahraničí Fischer s teorií o dvou německých národech; o východním socialistickém a západním, kapitalistickém. Co se týče národnostní otázky na německé půdě — dodal východoněmecký ministr — historie ji už dávno vyřešila. Západoněmecký starosta Schütz k tomuto úsilí ohraničovat se před přátelskými styky s Německou spolkovou republikou prohlásil, že revize východoněmecké ústavy nic nemění na skutečnosti, že převážná většina Němců stále cítí, že jsou příslušníky jednoho německého národa.

KRISE KOLEM PALESTINCŮ

V důsledku změněného statutu Palestinců, o nichž se bude hovořit letos poprvé ve valném shromáždění Spojených národů, prochází arabský svět malou krizí. Radikální Palestinci soustředění kolem marxisty doktora Habše odmítají jakýkoliv kompromis a žádají právo hovořit jménem všech Palestinců. Proto se dívají s nedůvěrou i na vůdce Palestinské osvobozovací fronty Arafata, který je údajně ochoten vyjednávat s americkým ministrem zahraničí Kissingerem a v řadě otázek udělat ústupky. Také jordánský král Husajn, kterému nyní egyptský prezident Sadat upírá právo mluvit jménem Palestinců, žijících v Jordánsku pozoruje nadcházející rozhovory ve Spojených národech

se skepsí. Ten ovšem z jiné pohnutky. Jordánsko za poslední války na Blízkém východě nebojovalo proti Izraeli a ammánská vláda stále vyčkávala, až dojde k prvnímu jednání mezi Jeruzalémem — Káhirou a Damaškem. Teprve potom chtěl Husajn vyjednávat o způsobu, jakým se Izrael stáhne z území na západním břehu řeky Jordánu. Nyní mu nezbyvá mnoho času — koncem října se v Maroku scházejí ministři zahraničí Arabské ligy, aby připravili konferenci arabských šéfů vlád.

Jejich rozhodnutí v otázce dalšího vyjednávání s Izraelem a v otázce další existence palestinského hnutí bude pro všechny arabské vlády závazné. Rozhodnou-li ministři a později šéfové vlád, že Arafat hovoří jménem všech Palestinců, ocitne se jordánský král v izolaci. Prý se rozhodl vyjednávat s Izraelem na vlastní pěst a chce účast-

NA LEPŠÍ K VAŠATOVÍ

níky marocké konference postavit před hotovou věc. Na štěstí pro Husajna nejsou jednotní ani zástupci Palestinců. Nedávno vystoupili zástupci takzvané Lidové fronty z výkonného výboru střechové palestinské organizace a odůvodnili to tím, že Arafat prodává zájmy palestinského národa. Další dvě skupiny rovněž nesouhlasí s Arafatovou politikou. Rada palestinských organizací se proto po bouřlivé schůzi v Damašku rozhodla přenést své problémy na konferenci ministrů zahraničí v Rabatu.

Co dál v Číně?

(Dokončení se str. 1)

politiky. Tyto okolnosti vytvářejí však víceméně nevyhnutelně ovzduší nejistoty a prozatímnosti. Je to ovzduší, které je příznivé pro frakční boje pod povrchem a nepříznivé pro kompromisy v otázce zabezpečení pozic toho či onoho křídla. Jak se zdá, armáda teď stojí stranou. Společný úvodník hlavních čínských tiskových orgánů k nedávnému výročí ji odbyl jednou větou, víceméně příkazem, aby se soustředila na svůj úkol obrany vlasti. Nepochybně příkazy tohoto druhu vydává jistý kolektiv, který se připravuje na dobu po Mao Ce Tungovi. Jsou však v Číně podmínky pro skutečné kolektivní vedení? Náznaky stálého působení různých tlaků a protitlaků nedovolují tvrdit, že další vnitropolitický vývoj v Číně bude jiný, než jak to nadhodila zmíněná definice v časopise HUNG ČI, tedy nikoliv přímočarý, ale plný zákrutů.

dal

Nechte Vaše peníze pracovat pro Vás!

Zvýšili jsme úroky a platíme nyní:

7.50% přinese 7.90%

na vkladní certifikáty

aspoň \$ 1.000.00 zaručené na čtyři roky

6.75% přinese 7.08%

na vkladní certifikáty

aspoň \$ 500.00 zaručené na tři roky

6.50% přinese 6.81%

na vkladní certifikáty

aspoň \$ 500.00 zaručené na 2 roky

5.25% přinese 5.47%

na vkladní knížky

v jakémkoliv obnose od \$ 5.00 výše.

Úroky na vkladní Certifikáty počítáme a vyplatíme čtvrtletně, úroky na vkladní knížky počítáme a připisujeme též čtvrtletně.

Peníze jsou zaručené pro každého až do \$20,000.00 vládní pojišťovnou *Federal Savings and Loan Insurance Corporation ve Washingtoně.*

Uložte si peníze u nás porostou Vám velmi rychle.

FOURTH FEDERAL SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION

1355 FIRST AVENUE, NEW YORK N.Y. 10021
aneb

2636 CENTRAL PARK AVE.,
Central Shopping Plaza, Yonkers, New York 10710
and

590 EAST 187 STREET
Bronx, New York 10458

Listárna . . .

AGENTIK JAKO HRDINA DETEKTIVKY

Na československém knihkupeckém trhu se objevilo nové jméno, Petr Bednář. Pokud píšeme na knihkupeckém trhu, má to své odůvodnění. Nejedná se o literaturu, ve formě knížky v edici Magnet vydané nýbrž o povídání "Spolek mrtvých duší"; ovšem povídání nikoli nezajímavé, proto o něm píšeme. A pokud jsme uvedli, že se objevilo nové jméno, má to také své opodstatnění, poněvadž se nejedná o skutečného autora, ale o krycí jméno neznámého pracovníka StB; svědčí to o rostoucí aktivitě této instituce, která v dnešní době fušuje už i do literatury.

Fabule "nemagnetického" děje odpovídá úrovni slepičího mozku běžného referenta StB. Hrdina příběhu, Karel Marek, chtěl po r. 1945 vstoupit do KSČ, ale jeho otec, poštovní revident (politikum: "už za první republiky byli poštáci a ajznbonači většinou u národních socialistů") ho donutí vstoupit k národním socialistům. S jejími funkcionáři se po únoru 1948 K. Marek zapletl do "illegality" — neohlásil skladiště zbraní, jimiž byli nakonec zastřeleni dva strážmistři SNB a jeden civilista — a tak se dostal do kriminálu. V r. 1968 za ním přišli "bratři" opět, Pod zástěrkou "podpory socialismu s lidskou tvář" však "pod přímým vedením Jožky Pejškara ze Svobodné Evropy v Mnichově" chystali revoluci. Jenže bratrská vojska přišla včas a tak ilegální brněnská skupina národních socialistů někdejšího funkcionáře této strany na Brněnsku Podsedníka na příkaz J. Pejškara odsunula ohroženého K. Marka do zahraničí. Marek však mezi tím prodě-

lal velký politický přerod. Poznal zhoubnost poválečné politiky národních socialistů, viděl důsledky jejich činnosti (zastřelení strážníci) i skutečnou tvář někdejších "bratrů". (kteří při procesu všechnu vinu svalovali na K. Marka). Poznal však také, že jeho skutečným přítelem zůstal Jan Mráz (kádrový profil: otec strojní zámečnick), který hned po válce vstoupil do KSČ, ale nezanevřel na něho ani pro spáchaný čin, ačkoli to mezitím dotáhl na majora SNE, a naopak mu nabídl pomocnou ruku. Té se při těžkém rozhodování zda má skutečně utéci, Marek chytil: a tak nakonec odjížděl za hranice jako agent StB, jejíž resident s ním hned po příchodu do Německa (velmi rafinovaným způsobem) navázali styk. Od nich dostal příkaz "nahlédnout do kuchyně Svobodné Evropy".

StB jistě "nepustila" do knížeky všechno, co tento agentik "vypátral". Ale to, čím se pokouší čtenáře šokovat a přesvědčit o svých kvalitách citováním Markových raportů je víc než hubené. Tak v jednom z nich Marek na příklad sděluje, že "odhalil", že ve Svobodné Evropě "Jedlička. Pecháček ml. a Středňanský sedí v kanceláři č. 113, telefon 272, Pejskar a Drážďanský v místnosti 205. Drážďanský používá pseudonym Karel Janovský a řídí sportovní rubriku." (To jsou objevy! Na to stačí si jednou poslechnout Svobodnou Evropu) — atd. Plus několik drbů, které se povídají v každé mnichovské hospodě. Jeden rád pije, při tom mnoho nesnese, druhý se oženil s Němkou, a někdo jiný prý navštěvuje nevěstince.

Víc štěstí měl K. Marek u J. Pejškara. Jednak se stal autorem jeho Českého Slova, (při čemž zase "odhalil", že údajní "domácí dopisovatelé" časopisu ve skutečnosti neexistují), ale především důvěrníkem a pomahačem při slepování všelijakých exilových orgánů. O autentičnosti spolupráce Marka a Pejškara není třeba pochybovat — brožurka obsahuje vedle reprodukce průvodního dopisu, který dal Pejskar Markovi na cestu do Švédska i daleko důvěrnější "materiály": na př. Pejskarův dopis dr. W. Becherovi, v němž je tento mluvčí sudetoněmec, kého landsmanšaftu žádán o "morální podporu" jménem "Československého poradního sboru v západní Evropě", jehož je Pejskar generálním tajemníkem.

Z tohoto spojení se StB dostaly i zápisy o zasedání "sboru exilových pracovníků". Je ovšem otázkou, k čemu může být StB dobré vědět, že "prof. Velimský navrhuje podpisovou akci za neutralitu Československa — zatímco dr. Noval a ing. Tačovský považují i neutralitu za poloviční řešení a p. Karásek navrhuje za základ práce Sboru revizi Jaltské konference" (!), nebo že politický referát Sboru tvoří ing. Wagner z Lyonu, p. Jonáš z Vídně, ing. Sochor z Curychu, ing. Husák z Winterthuru, dr. Noval z Bonnu atd., protože se jedná o osoby, které nikdo soudný nemůže brát vážně. O jejich politické úrovni nejlépe svědčí uvedené citáty. Ostatně jde (či šlo) o společnost značně nesourodou, takže J. Jonáš sám Sbor napadl, poněvadž na oslavu 28. října pozval W. Bechera, "mluvčího těch, kteří od prvního okamžiku stáli nesmířitelně proti 28. říjnu a zasloužili se o rozbití ČSR a bojují dnes vášnivě za to, aby NSR neprohlásila mnichovský diktát za neplatný", jak napsal ve Svobodných vídeňských listech. (Jedním z "odhalených" K. Marka byl taky tento článek, v brožurce citovaný. Na to však StB nepotřebuje posílat do zahraničí své agenty, protože Vídeňské svobodné listy má předplaceno v několika exemplářích československé vyslanectví ve Vídni).

Marek vedle toho v intencích J. Pejškara vyměňoval dopisy s celou řadou "pracovníků emigrace" a promptně posílal kopie do Prahy. Vystupují v nich Oskar Krause ze Švýcarska, J. Kučera z Mnichova, Josef Staněk, redaktor Okna dokořán a řada dalších a to ne vždy v nejlepším světle. Nic světoborného, ale přec jen to může u nezasvěceného čtenáře v Československu vést ke generalisaci a k vyvolání dojmu, že se jedná o jakousi "politickou reprezentaci" exilu, protože si neuvědomí, že k tomu, aby se někdo jmenoval generálním sekretářem organizace — kterou si vymyslí a honosně pojmenu-

je, stačí jen společenství několika stejných duchů, kteří se podělí o další "funkce" a vytknou si za cíl třeba onu revizi jaltské dohody.

Historka má však ještě jeden motiv: dokázat, jak pod rouškou Svobodné Evropy oělaji Američané špionáž proti Československu a jak do něho vysílají své agenty. A tak K. Marek vypráví, jak ho J. Pejskar dohodil Američanům, kteří ho na základě jeho znalostí poměrů pověřili vycvičit několik lidí k vyslání do Československa, kde měli m. j. na základě Pejskarových instrukcí založit v Brně ilegální buňku národně socialistické strany. Každý trochu fungující mozek se sice musí pozastavit nad tím, že by CIA neměla v r. 1973 jiné starosti, ale "tvůrčí duch" z dílny StB to s vážnou tvář předkládá čtenáři k věření. Marek úkol vezme a je samozřejmé, že tato "špionážní" centra jsou pak v Československu odhalována. To vyvolá nakonec u Američanů podezření, že je československým špiónem, jenže československá rozvědka má kontakty všude, dozví se, že je ohrožen a v kritickém okamžiku ho dopraví do ČSSR.

Některé části historky jsou tedy vymyšlené, některé přibarvené, ale její základ je autentický — Karel Marek skutečně existoval, i když jeho pravé jméno zní jinak. S osobami, o nichž píše, se seznámil ve službách StB a je jen otázka — do jaké míry se eventuálně podílel vlastní iniciativou na zakládání jakýchsi "center" (ať už zpravodajských či národněsocialistických nebo jiných) doma. I to totiž nevyžadá nepravděpodobně, vezmeme-li v úvahu snahy některých profesionálních "osvobozovačů" a debilní myšlenkové pochody StB, která potřebuje za každou cenu taková centra vydupat ze země zcela v duchu metod, jakých užívala v padesátých letech. Dala by se o tom napsat satyra, kdyby nešlo o vážné věci. Jednak pro to, co jsme už uvedli: může to vést k diskreditování exilu. Ale především: tato "aktivita" má i svou smutnou stránku. Nedávno prošla čs. tiskem zpráva o odsouzení D. Pártlové z Liberce k několikaletému vězení. Patřila mezi ty, s kterými Marek navázal spojení a obratem je ohlásil StB. Hra na "illegalitu", která je protipólem hry starých harcovníků boje za "osvobození" skončila tedy tragicky. Knížka se objevila na trhu dřív, než D. Pártlová byla odsouzena; StB tedy věděla, že bude odsouzena dřív, než o tom rozhodl soud. Před krátkou dobou byla kniha o prodeje stažena. Protože neobsahovala žádnou praviceoportunistickou úchylku, což je dnes jediný důvod ke koniášovským zásahům, lze se domnívat, že se o ní dozvěděl někdo z vládnoucí gardy či okolí, kdo si zachoval

Koníček po sovětsku

Kdo žil ještě před takovými šesti, osmi lety v Československu, určitě si vzpomene, jak sověští turisté rádi vyměňovali všelijaké odznaky, které nosí v klopě. "Značky, značky", je věčný pokřik moskevských dětí, když spatří skupinu zahraničních turistů. Sbíráni odznaků je nejrozšířenější sovětský koníček, předčilo dokonce filatelistiku. Bylo donedávna nevinné. Ted' se z něho však stává obchod a to sovětská vláda nehodlá připustit. Čteme o tom v sovětských novinách. Dovidáme se ledacos zajímavého. Tak třeba, že v Azerbájdžánské republice koluje odznáček, znázorňující toaletní prkýnko. Vyrobila ho a dobře prodávala parta instalatérů. Kolem miniaturního prkýnka je vyražen hrůdný nápis: "Nejlepší instalatér azerbájdžánského podniku — Sanitární technická společnost". Ke třicátému výročí založení si klub milovníků psů vydal odznáček, který prý nápadně připomíná vojenskou vyznamenání, tedy něco v Sovětském svazu přímo posvátného. Cestovní kancelář v Rostově na Donu si zase troufla vydat odznáček, který je dokonce skoro přesná zmenšená kopie vyznamenání, udělovaného jen nejvyšším sovětským vojenským hrdinům.

Sovětský tisk se rozčiluje hned nad několika body tohoto druinn koníčka. Předně, že se zesměšňují všelijaké vážné věci. Dále, že se odznáčky prodávají. Konečně, že se na jejich výrobu plýtvá vzácnými a důležitými surovinami. Čteme i perličku o tom, jak členové jednoho kolchozu (nepochybně troucího bídu s nouzí) nechali zemědělství zemědělstvím a vrhli se na velkovýrobu a prodej všelijakých odznaků . . .

Za pouhý letošní rok prý, jak si trpce stěžuje moskevská Pravda, plných devěta-
devadesát státních podniků podalo návrhy na ražení sto šestačtyřiceti milionů odznaků! Své vlastní "značky" razí i tisíce institucí, klubů, organizací — a — světe představ si tu troufalost — ani o tom neuvědomý nadřazené úřady či ministerstva! Nikdo přesně neví, kdy tahle sovětská vášně začala, ale vcelku dobře odpovídá ruskému zvyku nosit všelijaké
(Pokrač. na str. 6)

V Kalifornii navštivte kraj. podnik

3 Nations Wine and Dinner House

		
UNITED STATES	CZECHOSLOVAKIA	GERMANY
CONTINENTAL SPECIALTIES HUNGARIAN & SZEGEDINER GOULASH WITH BOHEMIAN DUMPLINGS — SAUER BRATEN DOMESTIC & IMPORTED BEERS & WINES ON TAP		
LUNCH & DINNER DAILY CLOSED MONDAY		
GEORGE J. SIEBERT Your Host	13756 Arnold Drive Telephone (707) 996-9979 GLEN ELLEN, CA.	

Dostaveníčko krajanů, každou první sobotu a neděli v měsíci po celý den česká hudba — tanec.

50 mil severně od San Franciska v historickém údolí Jacka Londona. Uctivě zve Jiří Siebert, bývalý majitel "České hospůdky" v San Francisku. Jídelna a bar pro Vaše pohodlí.

P. Haberman

SPORT

Minulý týden ukončili v Praze kanadští hokejisté svoje evropské turné, zápasem proti reprezentačnímu mužstvu ČSSR. Čtrnáct a půl tisíce diváků vidělo ve vyprodaném hledišti hokej vynikající úrovně. Čs. mužstvo v něm zvítězilo 3:1. Třebaže Kanad'ané v Praze prohráli, odnesli si, podle kanadského rozhlasového komentátora, z Československa ty nejlepší dojmy. Když totiž kanadští hráči týden předtím přiletěli do Moskvy, na letišti se o ně nikdo nestaral, přičemž v chaosu čekali skoro dvě hodiny na zavazadla. Později v hotelu je čekalo další "milé" překvapení. Kdežto kanadským novinářům dali sovětské hostitelé nejlepší pokoje (kde je čekal propagační materiál pro olympijské hry v roce 1980 v Moskvě, ačkoli

Koniček . . .

(Pokrač. ze str. 5)

ká vyznamenání na civilních oblecích. Určitě k jejímu rozšíření přispěli sportovní fanouškové a sportovní kluby. Pak se začala přidávat města, hrdá na svou dlouholetou historii, nakonec samotná komunistická strana, Komsomol, a další a další podniky, závody, školy, úřady, továrny, instituce . . . Dokonce nové mosty, nové silnice a nové fabriky se slavily vydáním odznaků. A tak je dnes v zajetí této, ostatně naprosto nevinné vášně celý Sovětský svaz. Vládě se to nelíbí.

Myslivci — lovci:

hodláme založit krajanský klub pro New York město a okolí. Bližší informace: V. J. Vykouřil, večer (212) 988-5228.

o tom mezinárodní olympijský výbor ještě nerozhodl), hráčům přidělili podřadné pokoje, přičemž je roztrousili po celém hotelu. Podobné přijetí se pak opakovalo při samotných utkáních, která sledovalo neobjektivní a nesportovní obecnstvo, jež například pískalo vždy tehdy, když kanadští turisté začali povzbuzovat svoje mužstvo. Po druhém utkání v Moskvě se kanadským hráčům zdálo podezřelé, že sovětské mužstvo bylo vždycky neobyčejně dobře připraveno na kanadskou strategii, kterou kanadští hráči a trenéři diskutovali vždy den před utkáním v hotelu. Hráči se dali do intenzivního pátrání a jednomu se skutečně podařilo najít mikrofon od posluchávacího přístroje. Předtím však než mikrofon zneškodnil, zazpíval svým sovětským posluchačům několik kanadských lidových písní. Pocity kanadských hráčů při odletu z Moskvy vyjádřil Bobby Hull, který poznamenal, že "ačkoli hokejovou sérii zápasů jsme prohráli, vítězové jsme nakonec my, protože odsud můžeme odejít".

Docela jiná atmosféra vládla při přiletu do Prahy, kde kanadskou výpravu čekalo milé přijetí a květiny. Místo čekání a hledání zavazadel dostali hokejisti občerstvení, při kterém nescházela ani Coca-Cola. Při samotném utkání připravili diváci srovnání ovace velkým postavám kanadského hokeje Gordie Howemu a B. Hullovi. Celá kanadská výprava si pochvalovala přijetí v Praze i sportovně vyspělé obecnstvo, které povzbuzovalo svoje mužstvo, ale tleskalo i pěkným akcím Kanad'ánů.

I. fotbalová liga pokračovala utkáními 9. kola. Překvapení se zrodilo v Praze, kde Sparta dosáhla nečekaně hladkého vítězství 3:0 nad Duklou. Ostatní výsledky: Slovan Bratislava-Bohemians Praha 1:1, Ostrava-Nitra 2:1, Teplice-Žilina 0:0, Zbrojovka Brno-Plzeň 2:1, VSS Košice-Inter Bratislava 3:2, Slávia Praha-Třinec 1:1.

Tabulka

1. VSS Košice	9 11
2. Sn Bratislava	9 10

Krásný koncert Rudolfa Firkušného

Každý hudebně citící Čech zná a obdivuje pianistické umění Rudolfa Firkušného. Koncert, jímž zahájil předminulého nedělního odpoledne podzimní sezónu, byl jeden z jeho nejkrásnějších. Přes nádherné, téměř letní počasí, byla velká síň Hunter College zcela naplněna obdivovateli umělce, zejména překvapujícím počtem krajanů, těšících se na Smetanovy "České tance", které hrál Firkušný na oslavu 150. výročí narození genia české hudby. Tyto tance vyplnily celou druhou půli programu. Že byly zahrány nepřekonatelně netřeba podotýkat. Avšak tento posluchač, který vyrostl v ovzduší zbožňování Smetany, chápe dnes kritika "The New York Times", pro něhož nejkrásněj-

ším zážitkem tohoto koncertu byl přednes Beethovenovy sonáty v C mol. Donal Henahan nazývá Rudolfa Firkušného jedním z největších pianistů dneška a oceňuje jeho umění slovem "superb". Na něho Smetanovy "České tance" — bylo mu jich příliš mnoho — nemohly přirozeně působit jako na nás, ale po létech bezvýhradného obdivu okouzlovaly tohoto posluchače více vroucí melodie "Ovsa", "Hulána", "Cibulíčky" než lisztovské ohňostroje — Smetana byl jeden z největších pianistů své doby — takového

"Medvěda" a závratná technika "Furianta", "Dupáka" a "Skočné". Pro tohoto posluchače byla nejkrásnější a ryzí smetanovskou skladbou "Poetická polka" kterou zahrál Firkušný napodobitelným způsobem jako první přídavek.

Rudolf Firkušný nezadá, pokud se týče pianistické techniky, žádnému ze soudobých pianistů. Ale tomuto oduševnělému umělci je technika jen prostředkem a nikoli cílem, jak ukázal na poeticky zahranych čtyřech mazurkách a "Polonaise-Fantasie" Frederika Chopina. Jst.

Chtějí víc dětí

Ústřední výbor komunistické strany a Rada ministrů Sovětského svazu se usnesly, aby od 1. listopadu letošního roku byla rodinám s nízkými příjmy vyplácena ve formě nových přídatků na děti jedna miliarda 800 milionů rublů. Přídatky ve výši 12 rublů měsíčně na každé dítě do osmi let budou dostávat rodiny, jejichž průměrný celkový měsíční příjem na každého příslušníka rodiny nepřesahuje 50 rublů. Finanční podporu bude tedy dostávat 12 a půl milionů sovětských dětí, které ještě nedosáhly věku osmi let. I když moskevská PRAVDA napsala, že zavedení přídatků "má zlepšit podmínky k výchovnému nastupující generace a zvýšit hmotnou pomoc rodinám s dětmi," je nabitelní, že jde o opatření, které má zmírnit bídu četných větších sovětských rodin a zároveň zastavit nyní nejvíce nepříznivý populační vývoj. Křivka porodnosti v Sovětském svazu vykazuje totiž sestupný trend.

Podle nového sovětského měřítka je třeba označit za chudou rodinu s dvěma dětmi, jejíž celkový roční příjem nepřesahuje dva tisíce 400 rublů. Pro srovnání uvedme, že podle údajů washingtonského úřadu pro sčítání obyvatelstva platily ve Spojených státech loni za chudé čtyřčlenné rodiny s průměrným celkovým příjmem 4.512 dolarů ročně. Přepočteme-li rubly na dolary podle oficiálního moskevského kursu, který je nereálně vysoký, to je jeden rubl rovná se je-

den dolar třicet tři centů, odpovídá částce 2.400 rublů částka 3.192 dolary. Na základě tohoto umělého kursu je laťka chudoby ve Spojených státech o 41% výše než v Sovětském svazu; ve skutečnosti je však ještě vyšší, protože kupní síla dolaru zůstává přes značný vzestup cen ve Spojených státech podstatně větší, než by naznačoval moskevský oficiální kurs.

Zpráva z Moskvy nepřekvapuje. Usnesení o zavedení přídatku na děti bylo totiž splatné. Leonid Brežněv i Alexej Kosygin je ohlásili ve svých zprávách k 24. sjezdu KSSS z jara roku 1971 na letošní rok. To, že moskevské vedení zavádí tyto přídatky teprve od 1. listopadu, nesvědčí zrovna o velkém sociálním citění. Navíc výlohy, spojené s novým programem, nezatíží valně sovětský rozpočet. Uvažme, že jen vývoz ropy do západních zemí za nové ceny, které jsou v důsledku arabské naftové politiky čtyřikrát vyšší než před rokem, zvětší zisk Sovětů během jednoho roku o částku, jež převyší nové výdaje za přídatky na děti o mnoho set milionů dolarů.

Význam usnesení je v tom, že Moskva po prvé doznala chudobu širokých vrstev sovětského obyvatelstva a že si zřejmě uvědomuje tento problém více než v minulosti. Jisté však nikdo nebude tvrdit, že by už sovětská společnost směřovala ke komunismu. Rozdíly v ní jsou 57 let po bolševické revoluci veliké a chudoba v ní zůstane ještě dlouho. Zvláště ironické ovšem je, že "nedostatečné zabezpečení", jak se teď chudobě v Sovětském svazu cudně říká, je v prvním státním dělníků a rolníků přímo programována.

Slavnostní Prodaná

Slavnostní představení opery Bedřicha Smetany Prodaná nevěsta v původním nastudování z roku 1866 uvedl v rámci Roku české hudby Smetanův dům v Litomyšli.

Lz

NOVINKY V ČS. ŠKOLSTVÍ

Letošní školní rok v ČSSR začal ve znamení experimentu v základním stupni: na dalším počtu škol se zkouší, zda je možno zkrátit první stupeň z 5 let na 4. Na pokusných školách dochází ke změnám i v obsahu učiva: zastaralý, encyklopedický způsob se nahrazuje systémem, podněcujícím samostatnou práci žáků. Také v předmětu "pracovní vyučování" se nabízí více variant: jednak s důrazem na práce v dílnách, jednak s důrazem na práce na pozemku a pak se zvýšeným počtem hodin

"základní výživy" u dívčí složky. Rozšířením starosti o využití volného času se má čelit tzv. "záškoláctví", spojenému často s drobnou delikvencí. Ovšem akce režimní pionýrské organizace a na ni navazující svazácké organizace nemají onu přitažlivost, kterou předpokládají úřední usnesení. Ostatně i řídící školsko-politická místa poukazují na to, že v třídách mají stále více autority tzv. "silní jedinci", kteří tvoří "agresivní party". Žádají v tomto pomoci i od málo fungujících sdružení "rodičů a

přátel školy". Apatie v občanském životě, v Československu obecně rozšířená — trvá i v této oblasti.

Pokud jde o vyšší vzdělání, vykazují statistiky pokles tempa v nárůstu počtu studujících na vyšších školách. Kolem roku 1985 by to sice mělo vypadat tak, že počet žáků, přijímaných na střední odborné školy by měl činit 20% příslušných ročníků, přičemž po 20% by mělo jít na gymnázia a do učňovských škol — ale to je zatím jen prognóza. Podle ní by měl ve stejném roce počet studentů přijímaných na vysoké školy dosáhnout asi 15% populačního ročníku.

O brankáři na jevišti

(Pokrač. ze str. 3.)

Neříkám, že by monology pana Kocifaje ztrácely za špatného počasí na emocionální působivost, ale aniž by to krejčí sám pozoroval, dopouštěl se prohřešků proti vlastním dogmatům.

Příčina byla asi jednoduchá.

Pokud se hrálo venku, mohl se krejčí spolehnout, že dialogy Anky i Ludvy zabere určitý čas, ve sklepě musel celý program zaplnit sám. A mluvit dvě hodiny, to bylo přece jen dost.

Tak se stalo, že krejčí třeba jednu neděli popíral to, co kázal před týdnem, zapletl se do složitých, mystických úvah; když pak poznal, že báby zneklidněly a že je asi zle, zachraňoval to, co se ještě zachránit dalo, zcela prokazatelným oportunismem.

Mám však dnes dojem, že krejčí Kocifaj se obstaral rolíka zásadami, že si s nimi posleze nevěděl rady, takže oportunismus skýtal pak kazateli ještě jediné východisko jak ven z obryndy.

Chybou krejčího také bylo, že trpěl představou, jíž jsou více nebo méně posedli všichni spasitelé: domníval se totiž, že on má pravdu, on jediný a že všichni ostatní jsou jen šarlatáni, lháři a podvodníci.

Krejčí Kocifaj příliš spoléhal na svůj vnitřní hlas, který jej prv nikdy nenechal na holičkách a vždy mu našeptával jediné správné představy.

Chybou bylo, že krejčí měl příliš mnoho představ a že mnohé z nich se od sebe dosti lišily, a to právě tím více, čím více musel Řehoř Kocifaj improvizovat. A ve svých sklepních improvizacích dospěl krejčí k bodu, kdy si uvědomil, že už úplně vykořelel ze svých zásad, že už vlastně káže sám proti sobě. Ale protože byl na své zásady i na své bludy příliš ještětný a nebyl schopen vůbec přiznat, že se mýlí, vymotal se ze zapletité situace zručně dnes již obvyklým a zřejmě i v budoucnosti nanejvýš úspěšným: povýšil své omyly a bludy na mystická dogmata, z nichž nelze diskutovat, ale v něž se musí věřit.

Tak se stalo, že změny počasí přiváděly sektu Svatého kříže do ideologických zmatků.

Prakticky to vypadalo takhle: v sobotu si třeba Kocifaj se svou dcerou a synem přehráli hru na neděli, krejčí si v hrubých rysech připravil svůj monolog, ale v neděli dopoledne se dalo do deště, sekta se musela odpoledne stěhovat do sklepa a celková koncepce nedělního odpoledního představení se tím radikálně změnila.

Kocifaj mohl spoléhat už jen na improvizaci.

Pokud mluvil o nádherných obrazech zkázy světa, těla a nemravnosti, tak to se ještě pohyboval na pevné půdě. Ale moc dobře cítil, že nemůže nechat odejít věřící obtížené depřímujícími obrazy zkázy, tak začal trochu z optimističtějšího konce, ale to už obvykle nedokázal osedlat svou fantazi, ztratil přehled o tom, co se dá ještě slíbit nebo co siřboval minule. Tak se stalo, že některou neděli, když právě přeloz, prohlásil Řehoř Kocifaj sám sebe za Spasitele, i když podle dogmat sekty Svatého kříže měl Spasitel dorazit na svět někdy v roce jeden tisíc devět set padesát.

V návalu horlivosti a za úplné ztráty sebekontroly pan Kocifaj popřel existenci Boha, Syna i Ducha svatého. Zajímavým momentem tohoto kacířství zůstává skutečnost, že báby z kolonie už ani neregistrovaly, co krejčí povídá, ale strženy vlastní mystickou extází, do níž je krejčí obratně vmanévroval, byly ochotny uvěřit kdejakému bludu, což pro mne potvrzuje zkušenost, že slepá víra je nejen živnou půdou pro tichou příčinlivost svatoušek, ale i proudem, který v nás vynese na povrch nejsvětější z vášní heretiků.

Báby z kolonie byly obvykle už tak zpitomělé, že kdyby Řehoř Kocifaj vykřikl ať žije d'ábel, ječely by s ním.

Z našeho sklepa se za zimních nebo deštivých nedělních odpolední ozýval fistulový hlas krejčího a jakot ženských.

Nedivím se, že atmosféra krejčího strhávala, asi se mu zdálo, že stěny sklepa se rozestupují, že celý svět leží u jeho nohou.

Krejčí byl v ráži, tak začal vykřikovat nesouvislé věty o tom, že všichni lidé jsou si rovni, ječel cosi o nenasytné hydře mamonu, o upírech vysávajících z naší krve a z našich mozolů zlato na výrobu telat, jímž se pak klaní.

Řehoř Kocifaj asi ani nepozoroval, že se v těchto částech přiblížil terminologii komunistických ideí; připadalo mu, že se jeho srdce rozevířelo, že vykřikuje ze sebe všechno, co se v něm postupně nashromáždilo.

Ženy z kolonie porozuměly. Řehoř Kocifaj mluvil naráz řečí jejich navztekaných mužů.

(Dokončení příště)

PRAŽSKÉ ZÁZNAMY

Západoněmecká televize uvedla další pořad z cyklu "Pražské záznamy" od svého nového československého zpravodaje Hankeho. Pozoruhodný byl první příspěvek, který se zabýval postavením oslavované dělnické třídy. Za vzor se jí staví několik desítek takzvaných hrdinů práce, kteří pak mají prominentní postavení. Hanke však dobře postřehl i rozpory v postavení jednotlivých složek dělnictva. Tu jsou vysoko preferováni hlavně jen horníci a hutníci, jejichž výdělek až dvojnásobně přesahuje celostátní průměr. Nejde jen o to, že je tak mnohem vyšší, než třeba u lékařů, ale že někdy až trojnásobně přesahuje výdělků dělníků, kteří pracují ve stejném obtížném prostředí a s velkou námahou v jiných průmyslových odvětvích. Týká se to pak zvláště žen, které v Československu v řadě těchto odvětví vykonávají těžkou manuální práci s platem hluboko pod celostátním průměrem. Hankemu se misty podařilo zachytit i životní styl československého dělnictva, který se stále víc blíží konsumnímu typu, různé koníčky, stavění chat — přílepkování si práci načerno. Úsilí centrálně organizovat volný čas s důrazem na politicko-osvětovou činnost má přitom jen velmi omezené výsledky, když většina pracujících je veřejně spíš apolitická. Hanke konfrontu-

je tyto zjevné skutečnosti se záběry Leninových byst a naivních soch anonymních dělníků, jakož i s výroky marxistických klasiků o dokonalé emancipaci vládnoucí dělnické třídy v nové společnosti.

Tato konfrontace teorie a praxe nutně vyznívá do ironie. Druhý příspěvek se týkal maturit na československých středních, především odborných školách a byl vlastně zamýšlen jako podnět do diskuse, která o středním školství probíhá v Německé spolkové republice. Hanke sice připomíná kádrově-politický výběr, současně však upozorňuje na trvalou náročnost, která se klade na studenty zejména odborných středních škol a která podle jeho názoru převyšuje požadavky kladené na maturanty v jeho vlastní zemi. Věci znalý divák může snad souhlasit, ale položí si rovněž otázku, kam se pak v celkovém hospodářském a společenském efektu tento nesporný talent, píle i zájem našich kvalifikovaných středoškoláků o moderní specializované obory, ztrácí.

Pořad "Pražské záznamy" zařazuje nepravděpodobně západoněmecká televize jako program, který má zaznamenat různé aspekty československého života. Přes úsilí o objektivitu a přes sympatický vztah k lidu naší země, projevuje se tu také snaha vyhnout se konfliktům s pode-

zíravou pražskou vládní cenzurou, především příslušným oddělením zahraničního ministerstva. To sice nemůže západním žurnalistům obsah jejich příspěvků nařizovat, ale jestliže je s nimi delší dobu nespokojeno, nepohodlné žurnalisty ze země jednoduše vypoví. To se stalo dokonce už i italským a jugoslávským komunistickým žurnalistům. Snaha vyhnout se tomuto osudu je tedy plně pochopitelná, na druhé straně západní divák tak nedostává přece jen úplný a přesný obraz scudobého Československa, zejména jeho hlavních a palčivých problémů.

Nedomanský a Farda

Po téměř tříměsíčním mlčení se konečně čs. občané z oficiálních sdělovacích prostředků dozvěděli, že známí čs. hokejisté Václav Nedomanský a Richard Farda — jak napsalo Rudé právo — "odešli za vidinou rychlého zisku". Jen na okraji nadávek se dalo vytušit, že Nedomanský hraje v Torontu, zatímco "Farda na angažmá čeká". Hlavní výtky však šla na adresu sportovních funkcí otázkou: "Jak se mohlo stát, že údajně nikdo o jejich záměrech nic nevěděli?" Oba hráči přitom svorně prohlásili, že svůj zájem o start v zahraničních klubech několikrát oznámili, ale jejich žádost byla zamítnuta.

SEDMÝ VĚDECKÝ SJEZD SVU

a valné shromáždění SVU 1974

se koná ve dnech 15.-17 listopadu

• VALNÉ SHROMÁŽDĚNÍ

SVU 1974 bude v pátek, 15. listopadu od 9. hodin ráno v Law Club Lounge v přízemí budovy New York University School of Law, Vanderbilt Hall, 40 Washington Square South, roh Macdougall Street.

• VĚDECKÉ PŘEDNÁŠKY

se konají v sobotu a v neděli v prvním patře Vanderbilt Hall. V sobotu večer se koná sjezdový banket a koncert v Ball Room hotelu Prince George, 14 East 28th Street, New York City, mezi pátou a Madison Avenue. Vynikající čeští umělci, Rudolf Firkušný, František Smetana a Karel Husa zahrají Jiřákovy "Tři kusy" pro cello a klavír, Janáčkovu "Pohádku" pro cello a klavír a 8 českých duet Husových pro klavír na 4 ruce.

• PARKOVÁNÍ

během valného shromáždění a vědeckých přednášek v blízkosti Vanderbilt Hall: ve dvou garážích na West 3rd Street mezi Macdougall Street a Avenue of the Americas (6th Avenue). Během banketu: na parkovišti na rohu 28. ulice a Park Avenue South.

• UBYTOVÁNÍ

v hotelu Prince George (tel. 212-532-7800, žádejte banquet managera Eugen R. Esterhazy): \$19 denně za jednolůžkový pokoj, \$24 denně za dvoulůžkový.

SEZNAMUJEME PARTNERY Z CELÉHO SVĚTA! Pište si o seznamovací podmínky. — Také největší výběr knih, ca. tisíc titulů. **SEZNAM KNIH ZDARMA** (za poštov.). Všechny žánry, včetně detektivek. **PIŠTE NA CENTRUM**, P. O. Box 1067, Glendale Heights, IL. 60137, U.S.A.

Málo družstevních bytů

Podle přesnějších dat ze Slovenska stagnuje v beztak zaostávající čs. bytové výstavbě především růst družstevních bytů — obdoba bytů na Západě kupovaných. Zatímco podniková a individuální výstavba (t. j. svépomocí) plán překračuje, splníly se úkoly v družstevní výstavbě jen na 45%. Se stárnutím již hotového družstevního bytového fondu vystupují nové problémy: údržba a opravy. Původně vyčleněné částky družstevním správcům nestačí. Bude se muset přikročit k jejich "úpravě", jak se v ČSSR říká zdrazování.

Slovenské boty

Na Slovensku se vyrábí ročně asi 30 milionů párů bot. Všeobecná tendence je — přechod od přírodních materiálů k umělým. Pro další růst výroby mají sloužit nové továrny v Komárně, Zlatých Moravcích a v Prievidzi. Také v kožešnictví panuje na Slovensku nedostatek přírodních surovin; žádné kožichy se nevyvážejí. Na letošní domácí trh má Slovensko dodat 10.000 kožichů z přírodních a 26.000 kožichů ze syntetických materiálů.

**MAINTENANCE
MECHANIC —**

for milk plant. Call Mr. Bee at All Star Dairies, (201) 442-8200.

**MAINTENANCE
MECHANIC —**

for milk plant. Call Mr. Bee at All Star Dairies, (201) 442-8200.

EXPERIENCED PRESSMAN wanted to operate cylinder letterpress, Arnold Printing Corp., 416 E. State Ithaca, N.Y. (607) 272-7800.

AUTO

BODY AND FENDER MEN We need two men. Must have experience and own tools. Plenty of work. Good pay, good benefits including 2 weeks vacation in your first year. Good working conditions in Union Shop. Call Tommy Varker at 729-3200. **GLENVIEW** Chrysler Plymouth 2100 Waukegan Glenview, Illinois

PORTERS — Part time for Boundbrook area evenings. Must have own transportation & experience. Call (201) 763-3320.

SLITTER OPERATOR

Cameron heavy web experience desired. Will train with allied exper. Top rate, union shop, all benefits. **SUPERIOR TAPE CORP.** (201) 489-2011.

Immediate Openings For
**AUTO MECHANICS AND
BODY MECHANICS**

NEW CAR AGENCY has openings for experienced Mechanics. Excellent Retirement Program, Major Medical, Profit Sharing, and Other Benefits. If you are willing to Relocate, Aggressive, and capable of really high earnings, then don't fail to answer this ad. Send resume or call

(319) 355-4793

LINQUIST FORD INC.

1910 State St.
Bettendorf, Iowa 52272

CHAIN STICH sewing machine operator, excellent position, benefits apply U.S. **SCHIFFLI**, 339 Bergen Blvd., Fairview, (201) 945-1664.

WOODWORKING FOREMEN

We seek self-starting, aggressive individuals for manufacturing positions. A minimum of 5 years experience as a production supervisor in a woodworking environment necessary. We seek self-starting, aggressive individuals for manufacturing positions. A minimum of 5 years experience as a production supervisor in a woodworking environment necessary. Background must include production planning and material control. Candidates should possess a strong desire for career advancement, leadership ability, and a strong cost reduction and customer service orientation. Salary will be commensurate with ability and experience. Send resume and salary requirements in strictest confidence to:

D. G. Fiore — Personnel Director

The Gunlocke Company, Inc.
WAYLAND, NEW YORK 14572

EASY WAY AUTO DRIVING SCHOOL, Inc.

35-12 Broadway, Astoria, NY 11103 • Tel.: (212) 932-2525 •
Můžeme vám pomoci k řidičskému průkazu, i když neumíte číst anglicky.

**MAINTENANCE
MECHANIC —**

Fireman M/F Metuchen off Rt. 1. Factory machinery upkeep & repair, piping, electrical, lift trucks exp. helpful. Rate \$4.55. in Nov. \$4.82; w/fireman/w lic \$4.90. Nov. \$5.17. Small group. Benefits. OT. Call (201) 549-8900 Mr. Viechor. Division of Allied Chemical.

PRINTING

(Bindery Workers)

Exp. preferred on Meuller saddle stitcher, polar cutters and cleveland folders. Clean modern a/c plant. Exc. benefits.

TWIN CITY PRESS

10 Race St.
N. Plainfield, N. J.
(201) 756-4814

**SCREW MACHINE
OPERATOR**

Exp. to operate only 1 automatic feed, Cone-A-Matic 6 spindle machine. Must be able to make adjustment on tools and maintain machine, top wages and benefits.

Call Mike Rosinia —

378-7800

Chicago, Illinois

Rád by si dopisoval

Mladík z Československa, který má zájem o moderní hudbu, rád by si dopisoval s mladými lidmi v Americe, aneb kdekoliv v cizině, kteří mají stejné zájmy a mohli mu občas zaslat desky moderní hudby. Na výměnu by poslal cokoli by si přál, včetně křišťálů a starožitností. Prosím pište česky na adresu, Dalibor Pacík, Palackého 4, Šlapanice u Brna — Czechoslovakia.

WAREHOUSE MAN

No Experience Necessary
WE WILL TRAIN.

5 DAY WEEK.

Hours — 8:00 to 4:30 p.m.

Call — 593-2120

LIBERMAN ENTERPRISES

1000 Touhy Ave.,
Elk Grove Village
Illinois

NURSES

RN, LPN by exam. Full time and part time — all shifts, ECF-nursing home, good working conditions. Excellent salary. Call (201) 272-6660 for appointment.

**MACHINIST LATHE
OPERATOR**

Paid Group Insurance + Benefits.

MICROMAT COMPANY

Mahwah, N.J.

Phone (201) 529-3738

OPERATOR for highly automated packaging machines. Mechanical ability, experience in packaging, or related field required. Those not familiar with high production techniques need not apply. Call 201-992-3800 for appt.

LATHE OPERATORS. —

1yr. minimum Exp. Co. benefits + overtime.

Kuzmick Mfg. Co. 271 Grove Ave., Verona, N.J.
(201) 239-4600

OPERATOR for automated packaging machine, mechanical ability, experienced in packaging or related field required. Call (201) 992-3800 for appointment.

WELDER — Fitter, jobbing shop or conveyor experience preferred. Able to set up own work. 725 Fairfield ave., Kenilworth, N.J. (201) 245-9335.

MARRIOTT CORPORATION

Full time P. M. shift help wanted. Waitresses M/W, Grill Cocks, Cashiers, Dishwashers. Full benefits. Call between 9 & 11 a.m. or 2 to 4 p.m. (201) 254-4225. Equal Opportunity Employer.

MECHANIC

Some experience in fork lift repair. Overtime, Stockyard Area.

CALL 254-4043

MR. WILSON

Chicago, Illinois

WINDOW WASHER

Expd. 2 commercial buildings Newark, N. J. area. Good pay, fringe benefits. Call bet. 6:30 A.M. to 8 A.M. (212) MU-4-1515.

TOOL MAKER/DESIGNER

Four slide wire forming shop. Top pay & benefits for right applicant. Call Bob Black at (201) 267-6262.

KELLY Mfg. CO. INC.

164 Speedwell Ave.
Morristown N. J.

**MILLING MACHINE
OPERATOR**

Expd. Must be able to setup. Swing shift.

T. SHRIVER & CO.

850 Hamilton St.

Harrison, N. J.

(201) 484-2500

**ČESKOBRATRSKY
PŘESBYTRNÍ SBOR
MISTRA****JANA HUSA**

During the summer months, the Jan Hus Church will worship with the Church of the Epiphany, East 74th Street and York Avenue at 10:30 Sunday mornings.

Czech Bible Hour is discontinued until Fall.

The Senior Citizen's Club has a full schedule of summer activities including weekly bus trips. For information, telephone BU 8-6743.

CHEMICAL OPERATORS —

Major manufacturers of resins, polymers & chemical coatings has opening for an operator experienced in resin reactors. Many benefits & opportunities for growth. Call Mr. Incao at (201) 727-5700. An equal opportunity employer.

SHIPPING CLERK

Large clothing importer needs Stock Handler. Full day time positions and part time evening positions available. Loop loc. Exc. Company benefits.

Call 431-0332

Chicago, Illinois

NURSES AIDES — All shifts. Permanent positions available. Full and part time. Please call for an appointment. (914) 277-3691.

Waterview Hills Nursing Center

Purdys, New York

There exists a Labor Dispute

ERECTORS

— A leading machinery installation co. requires the services of an erector familiar w/corrugated machinery. Must be willing to travel, car & hand tools necessary. Good starting salary. Expenses paid co. benefits paid. Call (201) 483-0674, 9 a.m.-4 p.m.

MACHINIST DYE SETTER —

Experienced. Apply in person. Patent Clasp, 22 E. Lafayette St, Hackensack N.J. (201) 342-4576.

LATHE OPERATORS —

1 yr. minimum experience, company benefits and overtime. Apply in person. Paul L. Kuzmick Mfg. Co., 271 Grove Ave., Verona, N. J. (201) 239-4600.

SHAPER OPERATOR

Expd. Must be able to setup. Swing shift.

T. SHRIVER & CO.

850 Hamilton St.

Harrison N. J.

(201) 484-2500

An established progressive manufacturer of agricultural and industrial equipment has the following hourly positions available immediately.

Automatic Tracer Lathes**Warner & Swasey Automatic Chucks****Barber Coleman****Cleveland Hobbers****Grinders—I.D., O.D.****Machine Repair**

Should have related experience in the repair of gear cutting, milling and grinding machines, hydraulic experience essential, must be journeyman.

TOOL ROOM GRINDER

Must be journeyman or 8 year equivalent experience.

Apply, Write or Call

MASSEY-FERGUSON INC.

13881 W. Chicago

Detroit, Michigan 48228

an equal opportunity employer

PRODUCTION — Major manufacturer of paints & chemical coatings has openings for mixers experienced in paints & sealants. Many benefits & opportunities for growth. Call Mr. Incao at (201) 727-5700. An Equal Opportunity Employer.

Naše knihy v exilu

Knihy vlastní edice a všech exilových nakladatelství do celého světa zasílá

LITERÁRNÍ KLUB

K.J. Krušina, Fack, S-126 08
Hägersten 8, Sweden, Europe.
Napište si o prospekt

TOOL & DIE MAKERS

1st & 2nd Class. Good oppty in expanding company. Over. time, steady, benefits.

DYNACRAFTERS

Brooklyn N. Y.

(212) 237-0888

Úradný tlmočník, preklady do všetkých jazykov • 24 hodiny • Tiež emigračné otázky a príprava na občanstvo. M. Horak, 22-79 Mott Ave., Far Rockaway, NY 11691
Tel.: (212) FA 7-6132

MEN OR WOMEN.

Full or Part time. Warehouse Help. Light order picking. Call 595-8500 ask for Don. G. G. DRUG CO., 759 Industrial Ave., Bensenville, Ill.

FLOOR LAYER —

Exp in laying plank and strip flooring. Call (201) 525-8431.

RNs & LPNs — to to 11 & 11 to 7 shifts. New modern nursing home facilities. New salary scales & fringe benefits. Living quarters available. Please call Mrs. Holley (201) 383-6200.

WELDER — Fitter, jobbing shop or conveyor experience preferred. Able to set up own work. 725 Fairfield ave., Kenilworth, N.J. 245-9335.